

Redactione a

se afla in

strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Articolele nefrancate nu se primescu
doar numai de la corresponsentii re-
latari ai „Federatiunii.“ *Scrisori*
anonyme nu se publica. Articlii tra-
nzi si nepublicati se voru arde si nu-
mai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Prețul de Prenumeratiune :

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre șieste lune 5 „ „ „
Pre annulu intragu 10 „ „ „

Pentru Romania :

Pre an. intragu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune . . . 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — . . . 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala
pentru ficce-care publicatiune sepa-
ratu. In locul deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B-Pest'a, 20 Iuliu 1874.
1 August 1874.

Desbaterea speciale a noielii elec-
ta terminatu eri in camer'a depu-
bru Ungariei. Emandamintele se
vede d'in raporturile noastre de-
cari voru arm'a fara intrerumpere,
mai tardu vomu publica testulu
gu allu aceste legi in unele pri-
te mai buna decâtu cea vechia, dar'
elle mai essentielle parti alle ei,
rea preste totu, era in specie pen-
oi Romanii este prejudicioasa, pen-
la lassandu la o parte restrictiunile
reptu, legea contine dispusetiuni,
in man'a potestatii sunt totu atate
le totu in contr'a nationalitatiloru si
le totu in contr'a opozitiiunii; apoi
diele in contr'a abususului de pote-
lipsescu cu totulu, cellu pucinu
ru nationalitati.

Abia se vota §. d'in urma si buc-
a guvernamentaliloru erupse, ma-
tandu-se in viue exclamatiuni pen-
ministeriu, care in lips'a concessiun-
ru, a functiuniloru, etc. sciu prin
a lege se-se assecure majoritatea,
cestei-a, adeca partitei sale, domniea
atu timpu va tiené legea, dupa
lulu stapaniloru, care inse pote fi
de mintiuna in viitorulu cellu
de aproape, adeca la prossim'a ale-
candu, dupa a nostra credintia,
unii actuali nu voru ajunge, ca
si se pota pune in lucrare legea,
se guste fruptele ei, ci altii voru
a, ce d'insii semenara pentru reac-
a ce se va insinua acusi, inlocuindu
sei incapabili. Atunci se voru spa-
si-si de opera maniloru lor, daca
omeni intr'adeveru constitutio-
era daca sunt numai nescie reac-
ri mascati, cu misiunea d'a pre-
callea reactiunei, precum amu cre-
si totu mai credemu noi, atunci
tu buccura impreuna de opera in-
tatei consciintie.

si sedinti'a de adi a camerei depu-
se primi schimbarea propusa la
mentulu camerei d'a nu se trece
prietetele prin reortia cea lunga
tiuniloru. — Era cererea pro-
ului d'a se estrada Dl. dep.
Stanescu, a fostu respinsa. Si
sesiunea presinte este terminata.
relativu la Congressulu serbescu,
centu findu mai d'inainte contie-
rescriptului reg. se credea, ca
atii cari votasse pentru Stoicovi-
ru depune in massa mandatulu,
du celloru 7. abtienti, a alege,
acum pre Metropolitulu. Inse-
tatea Stoicoviciana alesse altu
centu, era cunoscutu de mai nainte,
d'a vota pentru Ivascovicu, ceea
se se immultiesca numerulu votan-
pentru Gruiciu.

ministeriulu ung. este applicatu a
ne M. Salle spre confirmare ale-
Pr. SSalle Ivascovicu de AE.
p. allu Serbiloru; aterna dara nu-
a alessulu a plini vointi'a Con-
lui serbescu espressa prin actulu
tii. (Vedi scirea electr.)

Congressulu internationalu.

4) Desele visite si complimente, ce
facura monarchiei, de candu biet'a
a fu despoliata de ordele prussiane,
in crearii betranului diplomatu allu
na nemultumire, si potemu dice si
na jalusia, vediendu ca tota lumea

joca astadi dupa fuer'a dlu de Bismark.
Ce se facea dar' astutul de Gortschakoff?
Eta anupcia lumei, ca ar fi do lipsa unu
congressu internationalu, carele se comple-
tedie conventiunea de la Genf si se servesca
oresi cumu de regulamentu pentru casulu,
candu s'ar mai ivi ver unu resbelu. Ide'a
se ventiledia de tota diuaristic'a. Prussia
a priceputu si a fostu cea de 'ntaia, carea a
aplacdatu pasiului lui Gortschakoff; Au-
stri'a firesce, ca inca n'a potutu se remana
indereptu, fara se supere pre aliatulu ei cellu
nou, unde mai alalta ieri vediu atate sim-
pathii. Franci'a si Angli'a inse fecera opozi-
tiune si numai cu anevolia se vediera apli-
cate se primesca invitarea. In fine eta ca
tempulu sosece si Brussell'a are se servesca
ca de comunu de loculu desbateriloru. In
37 Iuliu se si deschise acestu congressu in-
ternationalu militarescu, pre la una ora d.
am. in salonulu celu pomposu decoratu a
despartimentulu afaceriloru esterne, findu
de facia urmatorii reprezentanti: Russi'a:
baronu Jomini, generalulu de Beer; Ger-
mani'a: generalulu de Voigts-Rheetz; Au-
stro-Ungaria contele Chotek, generalulu de
Schönfeld; Belgia: baronulu Lambertmont,
colonelulu Mockel, procuratorele generalu
Faider; Spania: ducele de Tetuan, gene-
ralulu Seryet y Fumagalli, contre-admiral
de la Pezucha; Franci'a: baronulu Baude,
generalulu Armaudeau; Britania mare: ge-
neralulu maioru Sir Alfred Horsford, ma-
iorulu Hale; Greci'a: Obristulu Uvanos;
Itali'a: baronulu Blanc, contele Lanza; Nie-
derland'a: domnulu de Lansberg, generalulu
Schrick; Portugali'a: domnulu de Antas,
generalulu Palmerina; Schvedia: colonelulu
Staff; Helveti'a: colonelulu Hammer; Tur-
cia: Stefanu Karatheodoro Efendi, colonelulu
Ethem Bey. — Ministrulu de esterne a Bel-
giei, dlu conte d'Aspremont-Lynden reco-
mandu pre deputati intre sene si apoi se
retrasse. Membrii congressului si-schimbara
apoi reciprocu credentialele. Dupu ce
Belgi'a refusa de a primi presidiulu,
lu-primi reprezentantele Russiei Jomini.
Congressulu alesse apoi de secretariu pre
dlu de Borchgrave secretariulu privatu a
contelui d'Aspremont. Si cu atata se fini
sedinti'a. E tema, ca se voru nasce neintiele-
geri, care potu se aiba si urmari triste. Se
speramu inse ca nu se voru ivi. Projectulu
Russiei ce e dreptu are se fia scarmanatu si
modificatu, dar dlu de Gortschackoff nu se
va supera pentru aceea nimicu. Austro-Un-
garia inca a insinuatu doue memuare, unulu
militarescu si altulu politicu; alte staturi s'an
marginitu numai a instrua pre represen-
tantiu lor, ce tienuta, se iee facia cu mo-
dalitatile proiectate.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Sedinti'a de la 9. Iuliu 1874.

Presiedintele Béla Perczel face cuno-
scuta adress'a urbei Posioniu, prin care
aceea adera la modificatiunea propussa in
legea electorala prin adress'a urbei Siop-
ronu.

Dupa acest'a, findu la ordinea diloi
continuarea desbateri speciale a legi elec-
torale, d. Daniilu Irányi, relativu la
dreptulu „nemesiloru“ din § 2, propune ur-
matore modificatiune: „toti acei allegetori,
cari au participatu, ori au fostu indreptatiti
a participa la alegerile Camerei de la 11
aprilu 1848, intru catu privesce personele
loru, suntu indreptati si pentru viitoriu a
practicu acelu dreptu.“

C. Fabricius dep. sasimej, —
presinta apoi unu altu emandamentu in fa-
vorulu sasi lor, cari, dupa constatarea d-sale
in sensulu acestui § aru pierde forte multi

din numerulu allegatoriloru lor, pre candu
secui s'aru bucuru de unu adevratu suffra-
giu universalu.

D. dep. Carolu Eötvös a primesce §.
2, de si nu i-se pare destulu de precisu;
d-sa primesce apoi si emandamentulu d-lui
B. Orbanu, deorace, dupa parerea d-sale,
pana la aducerea unei legi radicale, despre
drepturile nobilioru nu pote avé locu nici o
vorba.

E. Horn adera la propunerea de modi-
ficatiune a d-lui Irányi.

C. Tisza constata doue puncte necesarie,
spre resolvirea acestei cestiuni. — Anu-
me, d-sa dice, 1. ca privilegiile trebuescu
desfiintate, 2. ca acest'a desfiintiare trebue
se fia justa. D-sa inse se tome, ca priimin-
du-se acestu § asia precumu este redactatu,
intr'unu locu se va luá in consideratiune
numai dreptulu celoru inserisi la 48, ér'
intr'altu locu numai allu celoru inserisi la
72. Deci propune annullarea testulu, ince-
pendu de la rendulu allu treilea si inlocui-
rea lui cu urmatoriu testu: „acei ce voru
dovedi, ca in sensulu art. V. din legea de la
48, si art. II. din legile transilvane, au
avutu dreptulu de a se inserie in listele el-
lectorale, se fia lasati si pre viitoriu in de-
plina possessiune a acelui dreptu, intru catu
privesce personele lor.“

D. Szilágyi nu adera la nici unulu
din emandamentele propuse. Facia cu eman-
damentulu lui Tisza, d-sa partinesce testulu
comisiunei centrale, deorace acolo e mai
restrinsa sfera privilegiiloru.

Al. Csiky sustiene emandamentulu
lui Tisza.

Joanu P. Deseanu dice, ca dupa
convinctiunea d-sale, legile din 48 in ade-
veru nu acordau, decâtu drepturi indivi-
duale; cu tote aceste nu se pote uní cu de-
ductiunile d-lui D. Szilágyi, ci adera la pro-
punerea d-lui Irányi. Emandamentulu lui
Tisza, dupa parerea d-sale, n'ar face alta-
ceva, decâtu aru sanctionu abusurile.

E. Simonyi, dupa ore cari explicatiuni,
propune urmatoriu emandamentu: „acei a
dintre nobili, cari pana la publicarea aceste
legi voru fi implinitu 20 anni, intru catu
privesce personele lor, suntu lasati in de-
plinulu exercitiu allu dreptulu electoral.“

I. Paczolay primesce testulu com-
misiunei centrale.

G. Kapp adera la emandamentulu d-lui
Irányi.

E. M. Stanescu nu vede unu puntu
de vedere curatu demotricu, decâtu nu-
mai in emandamentulu lui Fabricius, pro
care, din acest'a cauza, lu si sustiene. D-sa
declara, ca este gatá mai bine a renuntia la
pretensiunile suffragiului universalu, decâtu
ca se urmeresca o asemenea calle falsa,
pre care nu intalnesce, — decâtu inten-
tiuni destinate spre sustinerea drepturiloru
nemesicej. — Punendu-se la votu §. 2, Ca-
mera primesce cu 126 voturi contra a 121
testulu comisiunei centrale, cu singur'a
modificare propussa in decursulu desbateri
de catra d. Vidliczkay, adeca intercalandu
cuvintulu „inclusiv“ dupa cuvintele „pana
la an. 1872“ din rendulu 5 allu testulu.

Se pune in desbatere §. 3. La
acestu § sectiunile II. si V. presinta prin
G. Nagy o opiniune separata, prin care
propune a se admite la locuintie numai 2
despartiri seu odai, ér' nu trei, dupa cumu
se afla in testulu comisiunei centrale.

J. Paczolay sustiene, ca tocmái trei
despartiri trebue se aiba caselle de la ora-
sie, pentru ca vallorea lor se correspondu
unui 1/4 de sesiune; pentru aceea d-sa se
declara pentru testulu comisiunei centrale.

Ernest Mukits sustiene opiniunea
minoritati.

B. Orbanu nu vede in acestu §, de-
cátu o tendintia reutaciosa, prin care gu-
vernulu tine a despoia pre cetenii de la
orasi de tote drepturile ce li-competu si
in multe locuri, prin aceta lege, in ade-
veru chiaru se si despoie de dreptulu ellec-
toralu 2/3 din massa ceteniloru. D-sa de-
clara, ca acestu projectu de lege este anti-
patrioticu si antiliberalu, deorace lovesce
tocmái in drepturile ceteniloru din ora-
siel' unguresci. § 3 si 6, dupa parerea
d-sale, nu sunt, decâtu nisce escamotari
politice, pentru strivirea clasei de midi-
locu a ceteniloru, care represinta intelli-
genti'a si frmitatea de caracteru, si pre
care guvernulu nu o pote suferi, deorace
din partea ei intimpina cea mai mare oppo-
sitiune. D-sa deci propune la locuintie nu-
mai o singura despartire, adeca o odae, in
locu de trei.

Beliczey de-asemenea respinge tes-
tulu comisiunei centrale, si declara, ca
afirmarea d-lui ministru de interne, cumca
prin acestu § s'ar mai inmulti inca nume-
rulu allegatoriloru, nu merita nici o consi-
deratiune si nici unu credimentu.

Contele Szapáry, min. de interne,
respinge accusarea antevorbitorulu, accen-
tuandu cu deosebire, ca nu este de locu
adeverata assertiunea, ca prin § de facia
s'aru depoiá 50,000 cetateni de la orasie
de dreptulu ellectoralu.

Beliczey si-sustiene din nou asser-
titiune, inse nu pote vorbi mai indelungatu,
din caus'a vuetului ce cuprinde intréga Ca-
mer'a.

Sedinti'a se radica la 2 ore.

Sedinti'a de la 10. Iuliu 1874.

B. Stef. Kemény inaintendia Ca-
merei petitiunea comunitatii Teiusiu, privi-
torie la regularea hotariului ei communalu.

Boltizár inaintendia petitiunea asocia-
tiunei mineraria din Ungari'a superioara, pri-
vitorie la modificarea projectulu de lege
mineraria.

Dupa acestea dep. Polyá, referentulu
comisiunei centrale presinta referatulu ace-
lei comisiuni, in privinti'a junctiunei caloru
ferate romane-magiare si 'n privinti'a proj. de
lege pentru cladirea drumului de feru de la
Tomisior'a la Orsiavi'a.

Schmauss presinta referatulu comi-
siunei centrale, relativu la modificarea ac-
tului de concessiune a calci ferate de pre
valea Vagului pana la Győr-Ebenfurth;
precumu si unu altu referatu privitoriu la
creditulu suplomentariu recerutu pentru intro-
ducerea sistemului metricu. — Se decide
punerea lor in discussiune pre luni-a ve-
nitoria.

La ordinea diloi findu desbaterea spe-
ciale a projectulu de legea electorala, se
deschide continuarea discussiunei asup'r'a §-
lui 3.

Máriássy sustiene testulu commis-
siunei centrale.

Stef. Domahidi se declara pentru
oppiniunea separata a sectiuniloru II. si V.

Vidliczkay combatu testulu comi-
siunei centrale, si termina sustienendu, ca
acestu projectu de lege nu este novella elec-
torala, ci este o manevra legislativa pentru
mentinerea guvernului la potere.

Referentulu Szeniczey apara pro-
jectulu de lege contr'a acusariloru pronun-
tate de antevorbitoru.

C. Eötvös nu crede, ca proprietarii
de case de la orasie, posedendu locuintie
numai cu 2 incaperi seu despartiaminte,
aru pote se fia allegatori neinfluentiati, in-
dependenti.

Ernest Simonyi se pronuntia cate-

goricu contra testului comis. centrale. — D-se constata, că dacă Camera va adopta acestu proiect de lege acum'a, cu 26 ani în urma după 48, atunci va fi evidentu, că reacțiunea erasi a ocupatu terenulu. D-se propune a se modifică punctulu a) din acestu §. astu-feliu: „se bucura de dreptulu electoralu si-acei posesori de casa, cari proviso-riu sunt scutiți de povor'a contribuției.“

Contele L. Huniade dice, că locuitorii seraci ai orasielor sunt cunoscuti generalmente supt numirea de proletari si fiindu-că d-se inca aproba provorbulu francesu „le suffrage universel parle peu, mais monte toujours“ (suffragiulu universalu vorbesce puțin si pururea mintiesce), apoi en grand seigneur declara, că d-se nu vre să acorde suffragiu acestui proletariatu.

B. St. Kemény se declara pentru opiniunea separata, cu ore-care neînsemnata deosebire.

L. Mócsáry si-mentine categoricu convicțiunea, că această lege miosiorédia în modu forte jienitori numerulu allegatoriloru si din această cauza se alaturédia pre langa propunerea d-lui Simonyi.

Körmendy ascerne urmatoriulu proiectu de rezoluțiune: „Camera se insarcinează pre comis. centrale, că aceea, delaturandu toate condițiunile actuale din § 3, să lu-prelucere din nou, în conformitate cu dreptulu electoralu basatu numai pre condicele de contribuțiune, pre care apoi să-lu prezinte din nou Camerei inca în decursulu desbaterii proiectulu legii electorale.“

Teleszky propune unu emandamentu, că după punctulu a) din acestu § se pune supt litter'a b) urmatoriulu punctu: „dreptu electoralu au toti acei proprietari de casa, cari platescu contribuțiune după unu venit curatu de 16 fl.“

G. Molnár este pentru opiniunea separata a minorității.

Stef. Majoros nu este applicatu a primi nici redactarea comis. centrale, nici opiniunea separata, ci dooresce, că să se mentina intactu censulu fumurilor din 48. Siedintia se redica la 2 ore după amidi.

Siedintia din 11 Iulie 1874.

Presedintele Camerei comunica adresă a comitatului Crasnei, relativa la redicarea contribuției directe, si adresă a comitatului Abauj, care cere a se defrage diurn' deputatiloru absentii de la dieta.

Comisiunea regnicularia insarcinata cu controlarea detoriilor comune flotante ascerne preliminarulu pre anulu 1875 privitoriu la accoperirea cheltueleuru de manipulațiune a detoriilor flotante.

Dupa aceste s'au ascultat si priimitu opiniunile comisiei insarcinate cu cercetarea pretitiuniloru pronuntiate asupra seriei de petitiuni a 49.

La ordinea dillei fiindu apoi desbaterea speciale asupra proiectulu de lege electorala, se deschide continuarea discuțiunii asupra §-lui 3.

Stef. Majoros, continuandu-si vorbirica de ieri, termina prin propunerea urmatoriului amendamentu: „puntele a. si b. din § 3 a prezentulu proiectu de lege să se înlocuesca cu puntele a si b neschimbate din § 2 art. V. allu legii de la 48.“

Ó. Kállay vorbesce, între aplausele stangei, contr'a proiectulu guvernului, în care nu vede, decâtu o novella nemotivata si nepolitica, îndreptata contr'a orasielor unguresci si petrunsa preste totu de spiritulu reactionariu. De-acea d-se se tiene mortifiu de legile de la 48.

Aless. Csánády declara, că d-se nu vede în acestu § d-catu o adeverata jafuire, hufia de drepturi. (Presedintele notifica oratorulu, să nu se folosésca de expresiuni de acelle, cari jiguescu demnitatea parlamentulu). Csánády respinge not'a presedintelui, că nepotriva; din care cauza apoi presied. lu-indruma la ordine, între aplausele partidei drepte. — După aceste Csánády sustiene, că acestu proiectu de lege n'a potutu să fie prezentatu si supusu aprobareii Camerei, decâtu din motivulu, că guvernulu să obțina o noua si pote unic'a fortia, prin care să se mai tiena la putere. Este adeveratu — dice d. Csánády — că traimu în epoc'a despoiariei de drepturi; inse bage bine de seama guvernulu, că ase-

menea despoiarii, asemenea nedreptății, în celle din urma voru provocă resbanare din partea poporului nemulțimatu.

Al. Csiky se sentiesce detoriu a declarat, că dacă on. Camera va primi acestu proiectu de lege, va comite o adeverata revoluțiune, contr'a drepturiloru nationale pentru aceea d-se nu priimesce §. 3, ci se tiene mortifiu de puntele a) si b) din §. 2 art. V. allu legii de la 48.

A. Dobay si A. Máriássy de asemenea se declara pentru mentinerea legii de la 48.

D. Szilágyi polemisedia cu Mócsáry si Vidliczkay.

Em. Ivánka propune urmatoriulu emandamentu: „Dreptulu electoralu compete tuturoru acellor'a, cari platescu o dare directa de 10 fl. afara de contribuțiunea personala si darea pentru desarcinarea pamentului; astu-feliu §. 4-8 să se sterga cu totul din proiectu.“

V. Tisza sustiene opiniunea separata împreuna cu emandamentele d-loru Teleszky si Molnár.

Deák este pentru emandamentulu lui Simonyi.

Lud. Dobsa dice, că d-se în tota viet'a a fostu si va reman amicu allu suffragiului universalu; fiindu inse că în casulu de facia acestu-a nu i-se pare realizabilu, apoi se alaturédia pre langa propunerea d-lui Simonyi, care este cea mai apropiata de suffragiulu universalu.

Ne mai fiindu alti oratori inserisi, se pune la votu §. 3. si fiindu-că 20 membri ceru votare pre facia, se face apelulu nominalu, din care resulta, că 410 deputati rostescu „da“ 124 „ba“ er 133 suntu absentii. Astu-feliu presedintele declara, că Adunarea a primitu §. 3 asi'a, precum l'a redactatu comisiunea centrale.

Siedintia se redica după 2 ore.

Tiberiad'a-Satumariului 16 Iuliu, 1874.

Dle Red! Cetindu actele conferinței prentimeii romane ge. d'in archidiaconatulu Satumarianu, publicate în căti-va nri ai „Fed.“ pentru mai buna orientare a cellor interessati, aflai cu calle a face câte-va observatiuni la unele puncte d'in memorandumu acelei conferințe, cu atâtu mai vertosu că, precum observaiu: ven. către atâtu în memorandumu câtu și în căti-va articlii publicati în „Fed.“ se vaiera mai allesu în contr'a retiparirii (essecutate acum si publicate) prin cottu a unei scheme competentu-naire (asta-di aere omioase) d'in seculu trecut. Observatiunile mai allesu facia de schema le facu si ca atare, care si alt-mintrele locuindu apropo de foculariulu cottului, nolle velle a trebuitu să studiediu caus'a acest'a, si asié credu—cellu puțin facia d'aceste observatiuni, — voiu poté tienie contu de credimentulu clerulu.

Facia de memorandumu observu — în genere — numai aceea, cumca acell'a e expresiunea cellor mai sacre dorințe a clerulu respectivu, numai în adunarea lui asiú fi doritu ca, lini'a perpendiculara între „Zenithu“ si „Nadir“-ulu acelluia să fie fostu singuru singurellu synodulu, va se dice tote punctele din memorandumu se fia fostu proadduse ca affaceri simplemente a synodulu (baserica sobornicesca dice si memorandumu); că-oi după a mea modesta opiniune neci unu punctu nu este în acellu memorandumu, care n'ar cuprinde chiar numai materialu pentru affacerile synodulu, ceea ce vomu vedé din observatiunile facia de câte-va, deca nu tote punctele din memorandumu, — în specie.

Caus'a primo-prima a convenireii nostre la Satumare a fostu dar retiparirea si publicarea schemei comp. Olsavszkyane din seculu trecut, despre ce în memorandumu face în detaliu amintire în p. 3, unde inculpandu-se că gresitu pasulu cottului pentru retiparirea si publicarea ofiosa a acelei scheme, si recommenda totu-o-data inaltelor consideratiuni archiereci si unu proiectu de schema prelucratu pre bazea usului de pan'-acum, cu aceea explicita dorința ca, aceea schema se se introduca pre callea ordinariatulu, — deca ar' fi cu potintia, — pentru întrega dieces'a, etc.

„A trecut bab'a cu colacii“ domnilor

collegi! O justa si binemerita regulare a proventelor parochiali numai prin synodu se pote effectua; da, schem'a e unu contractu bilateralu, „contractus do ut des;“ er' unu contractu bilateralu fara de astfeliu de intrunire, astadi — candu si miser'a plebs contribuens are domeniu perfectu pre pung'a s'a, — nu se mai pote imagina; căci după a mea modesta opiniune clerulu nu si-va afá argumente neci în consciintia, neci în canone, cari — salvo jure alieno, — se lu-indreptatesca a dispune eccea asié în modu arbitrariu de pung'a altuia. Ordinariatele latine inca si-au transactiunile (conventiuni) în scrisu cu patronii seau credinciosii differitelor parochii, si aceste contractari la tota visitatiunea districtuala se essamedia, se face despre elle reportu si deca după anumitu timpu devinu defectuose, se întocmescu după juratari, essoperandu-li se de nou aprobarea (acceptarea) reciproca, etc. Da, consensulu mutuu eschide apoi ori ce ingerintiua straina; seau ce-i passa p. e. si cottului — volenti enim non fit injuria: deca ici colé pentru anumite functiuni basericesci voru solvi credinciosii ori ce summe considerabile, deca la asié ce-va prealabilu si de sone s'au deobligatu? Comitatu ca giurisdicțiune numai atunci suscepe actiunea în ast'a privintiua, candu i-se insinua ce-va abusu; ellu cerca atunci actele de după cari se potu pretinde summe anumite, si deca acte mai noue correspunditorie tempului (la noi, afara de contractulu Vezendaniloru) nu se afla neci în archivele parochiali, *) le retiparesce si le publica de nou acelle ce le affia seau le are amana, de-aru fi acelle nu de unu seclu, ci de 10 secle. Rosinea deci, că se retiparescu acte d'in seculu trecut, nu e cottului, căci comitatu în affacerile nostre interne nu are putere legislativa, ci numai essecutiva, ci e a clerulu si poporulu respectivu, care hallucinandu între liberalismulu basericescu orientalu si absolutismulu occidentalu, de atât'a amaru de tempu, cellu puțin pre acestu terrenu nemicu n'a procedatu... Schema fara synodu asta-di dara e — quadratur'a circuli.

Mai incolo subsistinti'a precaria a preutilor etc. ameliorande prin contragerea parochiilor se pote ore effectua fara synodu? Ore parochia e pentru preutu, seau preutulu pentru parochia? io asié credu, că nu în multa intaritare psihica ni-va constá a da de verbum regens, că adica numai o corporatiune legislativa anumita, unde se fia ambele parti interessate representate, numai unu synodu misstu pote delibera asié ceva.

În memorandumu (p. 5.) se cere segregarea competentiloru de padure preutiesci etc. de celle comunali. Asié ceva după a mea modesta opiniune si în synodu, unde adica votu fi si resp. commune districtualmente, dar nu comunamente representate, cu greu se pote essoperá; aci communele ca corporatiuni autonome, în affacerile loru adm. interne au mana libera, si-potu-adduce adica statute (conclusuri) libere în manuirea paduriloru în comunu seau separatu, intiellegandu-se de sine că, correspundiendu legiloru patriotice despre conservarea paduriloru.

Se cere (p. 7.) mai incolo elucrarea unui elaboratu de asocierea invetiitoriloru populari. Ast'a e o cerere superficiala. Seau ce ne impedea pre noi, domnilor collegi, de la asié ceva? Chiar ordinariatulu s'ar bucurá d'o astfeliu de întreprindere a nostra. Deci se voimu si vomu poté! Dntre celli ce amu fostu adunati la Satumare 3/4 a-ti fostu protopopi, inspectori scolari, barbati zelosi, pretoti Ve rogámu, conchiamati-ne! si noi ascultandu vocea pastoriloru buni, coaddunandu-ne, vomu face nu numai statute de asociere, ci si insa-si asocierea stante pede o vomu crea!

*) În ver'a anului trecut, precandu adica curgeá processulu Tamaijanu inca au fostu rogati d'in partea cottulu domni: Lazaru si Kaffka tenerulu se recere pre rasmulu dnu Archidiaconu d'in locu, se li arrete seau mai bine se-i lasse a decopia regulamentul resp. mai prospectu, si ce au affiatu? au affiatu cerculariulu Ven. Ord. Oradanu de dtulu 9/10 — 1872. nrulu 928, unde în urmare ordinatiuniloru mai inalte suntemu avisati prin guv. dic. la observarea schemei Olsavszky-ane.

Sortea institutelor nostre (nr. 8.) mai bine cunoscuta decâtu se mai afla lips'a intrunirei clerulu si poporulu în nodu, spre a concurge „viribus unitis“ imbutatirea sortei acellor-a. Gymnasium de Beusiu, uniculu parnassu romanu în garia, are crancenii contrari nu numai straini, ci i-are ellu si unde n'ar omulu: synodulu ar' sbiciuia, ar scote rusii si d'in capatinele unor decrepitiu acestia. Clerulu nostru tenor ruptu delu nulu maicei cel'a laptatu se cresce în inestrine, între batujocoritorii nationalitatii unele locuri proh dolor! chiar pie-datiu nostre basericesci, se cresce în locuri nu se pote familiarisá cu cultulu modernu, nu cu tipicu, nu cu nimica.

Typographia (p. 10) infintianda cu cursulu capiloru basericesci numai în nodu se pote effectua; ca-oi acelle castiga si sustienu de parochiani; drept ei inca suntu competenti a decide în priti'a manuirei baniloru castigati prin seau liberalitatea lor.

Regularea provisiunii veduvelor u faniloru preutiesci precumu si concup pentru parochie satumariane din fond. destinatu pentru acestu scopu (?), de acellu fondu au parte si oboli nostri, mai în synodu se pote essoperá; că-oi tatea aduce cu si-ne, ca din datoritiua se nasca tandem aliquando si dreptu mai vertosu în ambitulu basericei, care immaiculata magistra precumu a detoriilor asié si a drepturiloru; „propter officiatu etiam beneficium.“

Prelatii, corifeii libertatii consciinț eminaminte a cellor cetationesci, voru dá afrotu mai allesu pre tempulu înducerei matrimoniulu civilu seau mai judanescu, unor argati impudenti, care potu la tempulu s'au restorná tronul denuncia acum pre noi de restornatru tronul, se incerea a ni profaná cu mar crilege sanctuariulu libertatii consecratu acestui ornamentu cascigatu de la inddieu, în care insu-si „Caesar juris habere nihil.“ Altmentrele synodulu corporatiune (pre cum fecera episcopii Germaniei) potu studiá d'a meruntulu si se enuncia la tempulu seu asupra tinentei cu statulu.

Deci: Synodu, Synodu si era-si Synodu Cord'a preintinsa a regulei referintre baserica si statu inca i-demanda rulu a se constituiu acum ori neci în in „acie bene ordinata,“ că nu se rumpendu-se cord'a se se affle cu esata tate chiaru pre langa unghi. Synodu e uniculu remediulu în contra totor nelor in fiptu pre corpulu basericeci Synodu! esclama clerulu din tote arile diecesei nostre, si precum se vede în memorandumu, clerulu — exceptis pietantibus, — si-cunosce missiunea sa, nosce adeca tempulu supremu, d'a se scutii cu capulu seu si cu credinciosii sereni în phallanga bine disciplinata, candu va suná or'a 12 se se afflu la lupta pregatitu! Asié se si fia!

Lacta est alea.

În Nr. 35. „Federat.“ s'a volburu aeru cătra ceriuri una sageta de salvat intensio, etc.) salutare fratiesca pentru cleru Oradanu adunatu în conferința mariana, redicatu la vietia din lufotala; sageta din castrele autonomiamurii Accidului; si lucru de minunatutarea nostra tota falang'a oportuna se allarmedia, si se cuprinde de fricamintile, era acum frica *) consiliariulu mai reu, chiaru asié capetonele Codrasemne si-facu de capu; atât'a de ajun de la Supurani prin totu Codrulu mare pana în Somesiu.

La rondulu antaiu Codreanulu man'a drepta redica trei degete în conjure intelgenti'a romana pentru unu santa — caus'a gimnasiulu de Sântu totu cu aceea-si mana cu acelle-si de

*) Ceremu indulgentiia, frica se aplicá de sine mai la valle.

„a-si tempu (Juniu 10. 13. 15.) pa
infrunta cu ne-credere din castele
„sentelell'a prima a intellegintie ro-
Satu-mariane d'in Seimi, intellegenti'a
cu catu mai rara la Somesiulu Un-
ei, cu atatu mai scumpa ochiloru nostri,
iubita la totu inim'a nobila, era pen-
gimnasiulu reclamatu nedispensabilu ne-
ria.

Codreanulu M. cu ceallalta mana invita
lu Satu-marianu la fratietate, iubire, con-
a (a se vede Nr. 48. „Fed.“), si totu
ceea-si mana subsuora ascunde la inima
nariu, intinde lista lunga de ne-credere
protop. 5. preuti) in contr'a cavallere-
lui seu amicu „Publicol'a“ nu numai ci
si improsa publicu cu grele insinuatiuni,
numai ci redicandu-se cu orgoliulu bro-
ului, cu iactanti'a ne invenintiei pre co-
le hiribeloru Desalle face pre Censorulu
um, face pre jude si procreatorulu no-
amatu.

Dar ce de frase sunt, acestea? voru fi dicandu
nii oportuni ai Codralui; frase si aste-
pre semne nu iubescu Dloru, precum
si fariseii parobolele; asié poftimu de-a
ptulu la secature.

Ve rogu si mai antaiu Dloru „8 listari“
unde atata amaritiune a supr'a lui „Pu-
ol'a“ de la DVostra, ori de aiurea!?

Respondere-ti: pentru saget'a arcului;
nu dara amendou parte se vedomu
a inveniata? poftimu la Nr. 35. si 58
ed. la locurile digalite.

a) Vin'a capitala, Publicol'a partisanu
vertitoriu, sub cuventu precum armedia:
capulu locului — de si implice — am
mpinatu doue pareri, ca si semburulu
riilor? partide la Nr. 26. adeca:

Veteranulu „Publicol'a“ rentorandu a
a d'in Bihoru la ai sei, de facia in con-
tinta si-pasece ochii inimiei d'in unu lo-
deata preste clerulu cellu cultu si miluitu
facandu-si combinatiunile sale-implicite
vede 2 pareri, 2 partide, fitoriu, autono-
a, si ceea a oportunitatei, in sinodulu
clamatu de tota inim'a romana ceea
eci petr'a scandalai, Publicol'a afandatu
combinatiunii pentru elemente con-
tative alle synodului fitoriu, synodu la
a, cestuone imperiosa, la Codreni pium de-
sideriulu, a oportunitatei, si pre impe-
si, pre autonomisti. Codrenii 8 listari tredi
edia stolariu si memorialu unanimu; dara
a ei unanimi pentru pun'a lor; Publi-
a in pareri pentru synodu, ergo: este par-
nu revertitoriu!!!

Ecca listarii cei tredi, pana unde au
generatu, talente atatu de eminente? in
emorandu reclama: libertatea consciintiei**)
pre Publicol'a lu insulta si pentru pa-
re!

O listariloru! deca nu suferiti pareri
ferite, nu vi se impare de cuventulu par-
a esalti d'in lume pana vi veti afla tieri'a,
antoresca acolo pote nu e parere neci par-
de; dar' la noi da, si convictiune si par-
a, neci se pomenescu in lume synodu ori
arlamentu fara pareri diferite fara 2, seau
a multe partide; inea si conciliulu de la
a mai liberalu ca oportunistii Codru-
i nostru: fallibilisti si infallibilisti SS. pa-
ati, si totu-si sub acestu cuventu nimene
vertitoriu de iubire si concordia, precum
loru incarca pre „Publ.“ — ore inse unde
a vi-afiu si eu unu complimentu acurtu si
a rivitu? ecca asia pre vervulu listei motto:
as numerus sumus, — de nullo numero
a.

b) Domnii: mai multi protopopi si mai
ulti preuti si totu-si prea pucini — ni im-

** Unu mare mamelucu viteazu, pore-
fitu in tempuri importune, la §-ulu despre
bertatea consciintiei a proiectatu: se notifi-
amu in Mem. cum-ca clerulu Satumarianu
a si va fi pururea guvernamentalu —
deca n'are cugetu, n'are sentire; noi (auto-
mestii) surideamu la discursulu hiribariu,
a ni-a venit in minte — pardon fantasia!
a la vederea servilismului nemarginitu —
an'a tipulu lui Ddieu, unde se intuneca si
aceptulu fundamentalu: person'a; despre
stari n'a cantatu poetulu romanu: Prona-
a cum spectent animania caetera teram,
a homini sublimu dedit, coellumque tueri
— Jussit, et erectos ad sidera tollere vul-
a. Ov. Met. V. 74.; despre prescur'a ro-
mana mancata ou forfoiu ungurescu, avemu
a corinda lunga; — tiene minte Roma-
ulu.

Puta mai multe defecturi: visuri, visuni,
fantasii, mistificari, etc. totu la nr. 48. pre
aren'a aceta inse cu Dloru nu vom petrece
de locu.

c) Ni se imputa totu acolo „ur'a“; da,
totu ce nu cugeta de la sine, n'are parere,
partida, colore expresa, nu numera nemica,
este fara pretiu, naturalmente cu totii ur-
rimu si urgisimu dupa conceptele appetitii-
nei si aversiunci.

d) Invidia, ce felu? eri alalta multi
domni eroi oportuni de pre la codru cu
totulu importuni, necajiti si de reu man-
cati, scossi din sabore etc. asta-di simpli
callareti pre cod'a maturei, si se sverco-
lescun ca nesece febricitanti vorbindu de in-
vidi'a celloru ce i-compatimiau.

e) D'in a cui comisiune? nu ve infri-
cati, neci d'in a conferintiei, neci d'in a co-
mitetului emissu; unu simplu incidentu pri-
vatu, si ce mare capitalu pentru domnii op-
portuni.

Aci inse rogu attentionea on. Redac-
tioni, se raspunda in loculu nostru, fostu-a
subscriesu ori ba cuventulu d'in comisiune
sub comunicatulu nostru, d'antaiu trimissu
la publicu in data dupa diu'a conferintiei?
ba, ci limp-de numele nostru „Publicol'a“
(Asia este. Red.) de predilectiune istorica,
pseudonumitu de amabili d. oportuni; —
ergo... inse,

e) comunicatulu primu perdutu la re-
dactiune, si invitati a-lu mai transmite un'a
data; asié la 2. septemane volburandu
era-si Arculu la publicu, i-am pusu in
gusa aclusu — d'in interessulu nostru lo-
calu — se nu piera fara urme atate confe-
rintie — Protocollulu, si Stol'a de drumu
etc. ecca asia impartindu sarcin'a fratiesce
cu d. notariu, vecinu bunu, revisiunea inse a
actoloru s'a intemplat prin cei doi domni se-
cretari si conferintiei, fara cellu mai pucinu
concuru a lui Publ. Nr. 35 „Fed.“ s'a per-
mutatu in subscriere cu 26.

Pre d. referendariu M. inse cu totulu
alta lu-impunge in coste, cumca Memorialulu
fetulu seu bastardu hurducatu mai nainte
pre la Oradea, s'a nascutu mortu.

f) „P.“ sfeticu nechiamatu; cei multi
mai la valle chiaru precum acrobatii; codrea-
nulu mai la verfu procloratu: „Publicol'a“
nu te imbuldi cu sfaturile pre la episcopi;
sfaturile si informatiunile se cuprinda in
„Memorandulu“; Memorandulu l'a proiectatu si
scriessu singuru si unicu d. G. M. fu ascu-
tatu de toti in cea mai mare attentionea, si
primitu in tote puntele sale cu unanimitate;
— a se vede nr. 48. „Fed.“ din cuventu in
cuventu autorulu lor; aci nu trebusse com-
mentariu, pentru nesece oue clocite, atat'a
cotcorozitu.

Noi inse in de acum 'nainte vomu insiste
fidolu la detorintia noastra de mandatarulu
allu opiniunii publice, nu ne vomu determiná,
neci orientá, precum mai nainte asié neci in
venitoriu prin oportuni slabanogi, cari sin-
guri confusi, confundu memorandumuri cu oppi-
niunea publica, confundu pre episcopulu cu
diece'sa.

g) „apotheca dubia“ „Publ.“ urmandu
mai la valle cu publicarea „litterelor de in-
stallatiune“ dupa natur'a lucrului a revo-
catu in minte fapte complinite alle trecutulu,
de la installatiunea de mai nainte, compli-
nitae la vederea diecesei, si rescensulu ge-
neralu a supr'a lor.

D'in literele de installatiune, si introdu-
cere la publicu s'a repetitu unele passuri
de gravitatiune d'in amendoue partile; —
atunci negative „neci eu nu voui fi mai micu
decatu Vulcanu“; nu se va insiella baserica
si natiunea (neci) in mine etc. acum posi-
tive „episcopii mentorii basericei si natiunii“
etc. prin acest'a nu s'a scriessu apoteosa, di-
vinisarea nimenu-i, neci s'a veritu sfeticu
ci s'a implinitu un'a detorintia sacra de
publicistu; intentiunea a se vede si intre
sire la Nr. 35. „Fed.“

Era, fiindu ca si herbecii impungu:
frasele cãtranite esprimu aversiunea basericei
si a natiunii romane la totu ce se dico ame-
steccu strainu, tutelarismu, clientela, minore-
nitate), hierarchia supramatatoriala fia — ba se
nu fia greca, bulgara, muscalesca, ungu-
resca. etc.

„Alea — dara — jacta est.“ din vervulu
Codralui, Rubiconulu salutai publice a pacei

este tulburatu prin nesece cavalleri nevalitori
ne provocati nevalitori cu bombe de insinu-
atiuni; Publicol'a“ inse in fortulu bunai sale
consciintie nentesce la atari bombe, precum
ore candu capitanulu Acedului combatutu
de dusmani.

Rogu inse fratiesce pre bunii mei d-ni
scrupulosi 8 ou lista se desarmedie, mai bine
carpogiti sparturele pre acasa, legati ranele
personali abie vindecate, si mai pre susu
vi dice V. V. iubiti poporulu; — nu
ne terreiti si pre noi in noroiulu perso-
nalitatiloru cu care e saturatu Satu-ma-
riulu pana la scarba; noi de acestea, in
cursu de 16 anni publici n'am papatu; —
pentru principiu, pentru cauza da, cavalle-
resce am luptatu; nu cum-va se me imbul-
diti d'in reserva mea limiscita, unde de doi
anni neci perulu cui-va am miscatu si
totu-si provocatu! nu cum-va se me repe-
diescu d'in Accidu cu unu ultimatu bazu-
imprumutu pentru „lista“ unu „urcioru“
altu felu de ostracismu; da tienti-ve aspru
de derlogie, nu tulburati Prutul mediuin'a
intre oportunisti si autonomisti, ca — se-
cus — pre a crucei santa lege, senguru ve
voui plange de mila.

Datu era-si la Accidulu Satu-marinlui
in Juliu 1874. pentru „Publicola“

I. S. Selagianu,
curionulu Mostiniloru.

Reflessiuni

la advocatulu Nasaudeniloru, — despre re-
latiunile intre Nasaudu, etc. si Gheri'a.

Cunoscinti'a positiva a lucruriloru in-
templato dá numai consciintia cea adeve-
rata a omului si acest'a are se vestesca eci-
tate si puru adeveru — deca nu vre ca
cine-va se treca de perfidu, viceanu, ori
calumniatoriu, vestindu si allarmandu con-
trariulu, cum se intempla — in nr. 44 allu
pretiuetei „Gaz. Trans.“ an. tr. acest'a, ca
organu veteranu si solidu a natiunii nostre,
sub rubric'a Nasaudu — prin inregistra-
rea atatoru barfele babesci, intru ade-
veru trebusse se cuprinda cu mirare pre ori
si care omu seriosu, fia plugariu, fia cartu-
rariu, dace nu e copilandru, si anume d-nulu
correspondinte allu acellui articlu „Aristide“
abstragadu de la multe altele insirate in
premersulu si acelu-asiu articlu, pre-acatu
isvorite mai multu din partialu, pre atatu
si rosunatoriu vine si pro coronide nu cu
pucina ostentatiune voiesce a esplicá libera-
litatea si ecuitatea Episcopului nostru Pr. Ssa
Par. Michailu Pavelu, de la impregiurarea,
ca trecandu de doue ori prin Nasaudu, cumu
de n'a visitatu gimnasiulu si scolele normale.

Nu voimu a rescu cugetulu si inten-
tiunea preavuta a episcopului cu acelle doue
caletorie, dara scimu impregiurarile tempului
calletoriei; cu cea do-antãia calletoria in
ver'a anululu trecut, vrendu a descalecã la
Dl. Vicariu, afflã cá agoniseza, apoi si mori
socioi acestui demnitaru beser. Abiã petrecu
dara Eppulu doue dille la scadele din St.
Giorgiu si Rodn'a, de unde si coler'a predom-
inante si unu telegrammu, precumu sci-
mu, intetforiu lu-sill a se reintorce a ca-
sa si dupa cumu ni-se pare de acasa la
Pest'a. — A dou'a ora lu-veduramu prin
comun'a nostra trecandu cátra Naseudu
in ern'a trecuta dupa boboteza la santirea
basericeii din Maieru, in gerulu si asprimea
bersei si a frigului ne mai pomenitu in gene-
natiunea de acumu, precatu scimu, inter-
candu-se acasa cu concomitentii de canonicu
inghiatiati si bolnaviti. „Aristide uitasse seau
dora nu voi a spune, cá Episcopulu Gherlei
calleto'i'a acest'a temeraria si molestosa nu
a facut'o decatu in interessulu, folosulu, ono-
rea si ved'i'a districtului Nasaudu si acellui
generosu confactoru principalu emeritu Epi-
scopu Cath. Zochy, carelo prin faptele gene-
rosse s'a facutu neuitatu pentru districtu
si totu-si nu vede padurea de lemne, va se
dica neci acest'a nu i-o recunosece Episco-
pulu de loialitate. Poftimu Dle Aristide, in
astfelu de impregiurari, pre langa tota bu-
navointia a-i poté visita gimnasiulu si sco-
lele normale?

D. Aristide nu se indestulesce cu in-
cordarea de a appare dreptu in spusele sale
despre invectivele in Nasaudu, ci vre se
fia si ironicu, cu scopu de a deduce libera-

litatea Episcopului Gherlei de la schim-
bulu impusu, vedi Domne, totu de Eppulu,
cã asia ironisedia dicandu: „... cá la pla-
culu unui protopopu a ordinatu unui preutu.
— ... a-si schimba parochi'a cu unu preutu
din altu tractu?“

Lucrulu pre scurtu stã assia: In con-
tra' a preutului subversante s'a intentatu pro-
cessu inca de sub antecesorii protopopi trac-
tualu, si acestu procesu pentru: negligentia
si abusu in officiu, escesse, prevaricatiuni
in bunurile bes. imprudentia postorale, trac-
tare grobiana si altele, ce s'a continu-
atu pana acum'a si nutritu neintreruptu
si reuscatu de poporulu ossacerbatu, in-
cãtu 85 de insi, umeru cu umeru, au alegatu
la Episcopulu a-si cere altu preutu mai des-
ceptu si mai umanu, prometendu solemn-
u inbunetatirea indoita a venitului parochiale.

In urm'a acestui incidentu si a nenu-
meratoru escesse, cu cari fũ deferitu prin
19 (adeca nonepredicece) recurre in contr'a
urmate mai de multe ori de numerose
investigatiuni facute prin protopopi strai-
ni, din cari au resultat int're mai
multe deliberate, cellu finale d'in 1863,
(se sola D. Aristide cá sub altu Eppu), prin
care s'a decisu totaliter scotarea-i d'in pa-
rochia. — Episcopulu totu-si 'lu indreptati
pre langa tote acostea de a cercã se faca
schimbu cu altu preutu, dar d'in altu tractu,
pentru aceea, cá afara de celle enumerate
si altele ce aci nu se potu numerã, a cutediatu
ne mai auditu, a abusã, subscriendu-se de
administratoru protopopescu, — sustienendu
in idee dreptulu patriarchalu, cá si tata-sãu
fusesse protopopu; firocco cá si acest'a o facu
Episcopulu nu la placulu protopopului care cu
tote acostea l'a toleratu, ba i-a si essoperatu
imbunetatirea lecticalului, — mediolocindu-i
escontentare pentru super-edificate in 300 fl.
ci numai dupa molestarea facuta prin 5 ron-
duri de deputatiuni din poporu, cari totu
de a un'a se provocã nu numai la voluminele
actoloru ce debus se faca mai a 10 parte
d'in archivulu diecesanu ci si amenintandu,
dupa moda, cá voru desertã.

Ce dicit, Dle Aristide! de sciai acestea
tote si altele ce molestia nu le pote desco-
perã — cutediatu-si fi a enunciat asia aspra
judecata asupra Episcopului, atribuindu-ti
dreptulu a-lu face chiaru si capellanu? Vedi
cumu grab'a strica treb'a si judecat'a pripita
este mai totdeun'a gressafta.

Urmedia 76 'subscrieri
d'in comun'a resp.

Ordinea lucruriloru

adunarei generale XIV. a asociatiunii tran-
sylv. pentru liter. rom. si cult. poporului
rom. ce se va tiené la Dev'a in 10 si 11
Augustu et. n. 1874.

1. Membrii asociatiunii, adunati la 9
ore dimineti'a, allegu o deputatiune, spre a
invitã pre presiedinte la adunare.
2. Presiedintele deschide adunarea.
3. Adunarea alege 3 notari ad hoc.
4. Se allegu una comisiune de 5
membri, spre a cercetã socotele si a re-
portã in siedinti'a a II.
5. Se allegu alta comisiune de 3
membri, care in intiellessulu §§ 6, 8 si 9
din statute, va conscrie pre membrii cei noi,
va incassã tacesele si le va subministrã
cassariulu.
6. Se allegu atrei-a comisiune de 5
membri, care in intiellessulu §-lui 23 lit. f.,
g. si h. din statute va preliminarã bugetulu
anulu viitoriu, si-lu va esterno adunarei in
siedinti'a II.
7. Se allegu a patr'a comisiune de 7 mem-
bri, pentru essaminarea si reportarea asupra
motiuniloru asternute adunarei gen. din
partea comitetului asociatiunii, seu a altoru
dintre dd. membri.
8. Secretariulu comitetului, raportéza
despre activitate'ea asociatiunii in decurge-
rea anniloru 1872/3 si 1873/4, precum si
reportarea resultatelor, ce s'au ajunsu prin
tr'ins'a.
9. Cassariulu si controlorulu, asteru
bilantiulu venituriloru si speseloru annuale,
si arréta starea materiale a asociatiunii
preste totu.
10. Bibliotecariulu reportédia despre sta-
rea bibliotecei asociat.

11. Pressupunendu-se, că lucrările enumerate până aici, nu voru absorbi totu timpul ședinței, restul aceluia se întru- buintiedia pentru cetirea disertatiunilor, subternute de tempuriu la presiulu comitetului.

Siedința II.

1. Se continua cetirea disertatiunilor restante din ședința premegatoria.

2. Adunarea primesce și debata reportele comisiunilor delegate în ședința precedentă.

3. Se adduc si se debatu proiectele și motiunile, ce se facu în privința asociatiunei.

4. Fiindu că trienniulu oficialilor și membrilor de comitetu ai asociatiunei realeși la adunarea generală din Nasand u a expirat: pentru aceea adunarea gen. procede la alegerea noilor membri de comitetu și oficiali pentru cei 3 ani urmatori.

5. Se destina locul și timpul celei mai de aproape adunari generale.

Sabiu, în 23. Juniu 1874.

Comitetulu assoc. trans. pentru liter. și cult. poporului rom.

„Transilvania“.

Invitațiune.

Comitetulu provisoriu pentru înființarea gimnasiului romanu în Seini, are onorea a invită pre toti Romanii cari se interessă de cauză această, și în specia pre Romanii d'în comitatulu Satumariului și d'în comitatele invecinate, Marmatia, Cetatea-de-Petra, Solnoculu-de-mediulocu, Crasna și Ugocia, la adunarea generală ce se va ține în urbea Baia-Mare în 2. și 3. Septembrie a. c.

În adunarea acestă consultările voru decurge după programmă urmatoria :

Siedința I.

1. Deschiderea adunării la 9 ore a. m. prin presiintele comitetului provisoriu, care și va depune mandatulu, și va provoca adunarea să se constituie de nou.

2. Facerea reportulu comitetului provisoriu prin referintele seu.

3. Cassariulu face reportu despre starea cassei.

4. Desbaterea modalitater înființării fondului receratu, cum și prin cine să se manipuleze acellu-a.

5. Cetirea prin referintele respectiv și desbaterea proiectulu de statute a gimnasiului înființandu.

6. Desbaterea proiectelor eventuale și date în scrisu, privitorie la cestiune.

7. Allegerea comitetului permanentă, și invitațiune pentru agendele acellu-a.

Siedința II.

8. Autenticarea protocollulu d'în diu'a de eri, și pertractarea eventualelor proiecte.

9. Deciderea loculu și tempulu fiitoriei adunari.

10. Închirarea ședinței prin presiinte. Datu în Lipou (cott. Satumare) la 23. Juliu 1874.

Comitetulu. *)

VARIETATI.

(Concertu și Balu la Deva.) Intelligentia rom. d'în Deva s'au ingrigitu „miscere utile dulci“ înființandu două comitete pentru arrangierea unui Concertu la 10 Augustu, în pavilionulu d'în gradin'a Curiei mari și pentru Balulu ce se va da alta di, 11 Augustu, amendou în onorea și „beneficiulu“ Asociatiunii Transilv. Concertulu se incepe la 8 oser'a. Pretiulu loculu I. este 1 fl., allu loculu II este 50 cr. La finea concertulu se va trage loteri'a pentru terminarea besericei d'în Deva. — Balulu se va incepe la 9 ore în salele comitatulu Hunedo-

*) Căle-lalte diuarie Romane sunt rugate publică invitațiunea această,

rei; intrarea de persona va fi 1 fl. de familia 2 fl.

(Alessandri presentatu la magiari.) „Vasárnapi Ujság“, celu mai vechiu și mai cu autoritate diaru litterariu illustratu magiaru, în numerulu seu din urma adduce portretulu și biografi'a illustrulu nostru poetu popularu, Vasile Alessandri, dinpreuna cu traducerea pe unguresce a unei'a din cele mai escelleto poesii alle sale. Atātu biografi'a — scrișsa forte detaliatu și interesantu, cum inea nici în litteratur'a noastră nu se affia, — cătu și traducerea poesiei, suntu oper'a dlui Bágyai, efectuată cu multa dibacia. Multiamimulu dlui Bágyai pentru serviciulu insemnatu ce-a addusu litteratur'e noastre, presentandu-ne în modu atātu de fidelu și demnu — la magiari, cari până acum'a aveau inea notiuni forte erronate despre litteratur'a și literatii nostri. — De altumintrelea on. redacțiune a diarului „Vasárnapi Ujság“, care se bucure de concursulu celloru mai celebre capacități litterarie magiare, de unu timpu incoce se vede a portă unu deosbitu interesu pentru romanu, ceca ce merita recunoscintia din partea noastră. Chiaru în numerulu de care vorbimu, amintitulu diaru mai publica două tablouri romanesce, cu esplicatiuni magulitorie: beserica de la Densusiu, și o grupă de tipuri și costumuri romanesce, din valea Ulpiei-Traiane.

(† Necrologu.) Cu anima plina de dorere scriu sîrele aceste. — Adı petrecuramu la celle eterne pre multu amatulu fiu allu pré stim: familie de Vasiliu Poppu, preutu Ge. romanu în Busiacu cottulu Satumariului, și neuitatulu amicu Alessandru Poppu. Repausatulu a fostu teologu în cursulu III. la universitate d'în Bpest'a, unde cadiendu morbosu de ofica, se dusse la cas'a parintescă și acolo, după suferintie de 4. lune și-a datu curatulu seu sufletu în manile creatorelui. Perderea această e forte dorerosă, fiindu adormitulu unu june de mare speranta pentru baserica, natiune și doios'a familia. Repausatulu june prin talentulu, anim'a buna și affabilitate'a amicale, și-castigasse iubirea totororu cunoscutiloru s'e. — Busiacu 25. Jul. 1874. — V... L...

(Multiamita publica.) Subscrisulu mi-țienu de strinsa datorintia a adduce cea mai caldurosa multiamita Dlui Juliu Petricu deputatu în Camer'a Ungariei și pretore în Resiti'a, care în urm'a recomandarei comitetulu „Romaniei-June“, avu bunetate d'a me ajutoră în semestrulu expirat cu una suma de 25 fl. v. a. — Vienn'a, 28. Juliu 1874. — Nicolau Hanganuti, medicinistu.

(Multiumita publica.) Tenerimea romana de la gimnasiulu de Careiulu-mare, prin neobosit'a nisuintia a predemniulu ei professoru, estu-annu s'a constituitu într'una societate litteraria. Despre lucrările ei în decursulu anululu expirat, insemnu, că rezultatu în proporțiune cu margintele poteri alle teneretulu, au fostu imbucuratorie. Siedintiele s'au ținutu regulatu sub presiinti'a D-lui professoru; studentii au declamatu poesii d'în autorii romani mai emininti, s'au ținutu cetiri, disertatiuni, esplicatiuni, etc. — Deci ne simțim îndetorati a adduce multiumita D-lui professoru Ioanu Marchisiu, care n'a crutiatu ostenele întru promoverea și inițierea noastră în cultur'a natională, despre ce tenerimea rom. de la acestu gimnasiu neci o idee n'avea. — Totodata — aducemu multiumita generosiloru redactori ai diurnaleloru nostre nationale „Fed.“ „Alb.“ și „Gur'a Sat.“, cari binevoira estu-annu a ne gratifică căte cu unu esemplariu d'în pretiuttele loru diuarie, rogandu-i și pre viitoriu a ne face partasi d'acesta favore. *Juliu Carbu, not. sec.*

(Unu doctoru în littere romane.) D. Craciunescu, este numele eminentulu june, care a depussu, dillele tecute cute cu multu succesu, doctoratulu în littere înaintea facultății de littere din Parisu. N'avemu onorea de a cunoce pre D. Craciunescu, der' lu-felicitamtu pentru subjectulu se sale în limb'a francesă: „Poporulu romanu judecatu după cantecele sale nationale.“ — Èta cuvintele simpatice, cu cari

anuntia această scire „Journal des Débats“ celu mai importantu diaru francescu, și nu potemu multumi de cătu D-lui Craciunescu, pentru magulitoriele cuvinte la adresa Romaniei și a romaniloru, din citatulu organu: „Facultatea de littere din Parisu vediu dillele aceste pentru prim'a ora unu Romanu, ceredu' i gradulu de doctoru. Tes'a D-lui Craciunescu, sustienuta cu multu succesu, causedia celloru ce o cetescu o surprindere placută; se miră cine-va, vedindu unu Romanu posedendu atātu de bine tote fontanele limbei nostre scriindu-o, cu acea usurintia și deosebire, fara a se lovi niciodată de acelle două stanci, înaintea caror'a cadu da ordinariu streinii: emfas'a și vulgaritatea. Acestă tesa, ce ne-face cunoscutu poporulu romanu după cantecele sale nationale și care ne-face a lu-iubi, este o carte pre cătu de placută, pre atātu și de solidă; cetindu-o cine-va afla placere și profitu. Poesi'a populară a Romaniloru este incantătoră; junele doctoru citēdia din ele în trecētu, căte-va bucăți alesse, și le-analisisă cu unu gustu și mândria natională, cari dau stilulu seu unu agreamentu mai multu și o savore particulară. O viua simpatia pentru Franci'a recomanda acesta carte lectoriloru francesi. Patriotismulu sinceru ce anima acestu opu de la unu capetu la celaltu onora pre scriitorulu ce 'lu-possu și pre tier'a ce 'lu-inspiră. Professorii facultății au accordatu D-lui Craciunescu sufr giele loru unanime Ei suntu cu dreptu cuventu, mandri de astu-felu de opere, unde gasescu fructulu și recompens'a lectiuniloru loru.“

Sciri mai noue.

Constanti'a, 26. Jul. Imperatessa Eugeni'a cercetă Vineri familia mareducelui de Baden în Mainau. Principele Lud. Napoleonu sosi eri la Arenenberg.

Paris, 26. Jul. Într'o depesia carlista d'în Tayonne se, dîce că s'au desbarcatu éra pentru carlisti 12 tunuri noue și 200 sicrie de munitiune.

Madrid, 26. Jul. Diariulu „Imparcial“ attaca cu veementia guvernulu francesu pentru spriginirea carlistiloru și accentuă, că dacă Franci'a va urmă totu asiă, Ispani'a va cercă alte aliantie favoritorie prosperarei și libertății sale. — Se affirmă, că carlistii ar fi impuscatu 73 officiali de vama, 105 astasi, pre unu colonelu și pre mai multi officiali ai guvernulu republ.

Posen, 27. Jul. Choru-Episcopulu Innicevski fû arrestatu și dussu în prisore spre a-si în plini pedeps'a de reclușiune.

Versalia, 27 Jul. Commiss. de inițiativa propune a se luă în consideratiune motiunea lui Malleville relativă la dissolverea Adunarei.

Brussel'a, 27. Jul. Confer. internazionale ținū adi prim'a sied, și luă conclusulu, că consultările să se țienă secrete.

Carlovetiu, 29 Jul. În sied. de adi a cōgressulu, presentandu-se commissariulu reg. annunciă, că M. Sa au primitu cu placere adresa omagială. — Apoi se ceti rescriptulu reg. prin care alegerea lui Stoicoviciu se respinge și cōgressulu este provocatu a purcede la noua alegere, eschidindu-se d'în candidare person'a respinsă. — Cu privire la representatiune se amintesce, că cestiunea de dotatiune este delegatā, modalitatile pentru nou'a alegere a epiloru trebuie să se pertractadie mai înainte în Sinodu. Rescriptulu se ascultă fara observatiune. — Commissariulu invita cōgressulu a purcede fara intarđiare la nou'a alegere. — După aceste membrii cōgressulu ținura conferin-

tia. Asupr'a candidatulu nu se pot intiellege. Pentru Ivascoviciu se știa tedia tare.

Carlovetiu, 30 Jul. Pentru adi presiune a supr'a deputatorulu, că depuna mandatulu, Milețicu propuse conferința gener. ca să se trēca în protocollulu ședinței electorali pre in contr'a dreptulu de refusare a nărului. Toti deputatii, afara de Poli combetura motiunea. Desbaterea cțiunandu-se asta-di, Milețicu se vedilitu a retrage motiunea sa. Propune lui Casapinovicu inse d'a se espri parerea de reu pentru respingere — primită. — După această se ținū conferința priv. de la care Grucianii fostu eschisi; aici se decise a votă pretru Ivascoviciu. Cu tote că nu toti deputatii considera că obligatoriā d'adsiunea partitei, Ivascoviciu va într totu-si majoritatea voturilor.

Carlovetiu, 31 Jul. Alegere Metropolitulu se incepu. Mai înainte votarea elect. cōgressulu luă cu 35 turi contr'a 21 în processulu verbale servatiunea: că respingerea lui Stoicoviciu se primesce cu parere de reu.

Carlovetiu, 30 Jul. Membrii conferinței ținū mereu conferințe în inese a veni la resultatu; neci macă asupr'a modulu de purcedere nu potura intiellege inea. Prelungind conferințele alegerea metropolitulu va face numai sambeta.

Vienn'a 30 Jul. Conferința șaria internatională ținū eri ședință d'în urma. Închirarea solemnă se va fa la 1 Augustu.

Versalia, 30 Jul. Motiunea Malleville relativă la dissolverea Adunarii nat. a fostu respinsă cu 375 turi, contr'a 332.

Brussel'a 31 Jul. Cōgressulu inter verifică plenipotentiele și numi o comisiune pentru consultare previa și raportare a supra propunerii guvernulu rusescu. Comisiunea se intru și se mane.

London, 31 Jul. Una corresp. diariulu „Morningpost“ enumera. officiulu de vama francesu de la Baia n'a au effectuatu de la 9 Maiu 1874 până la 21 Jun. 1874. șapte dieci două confiscatiuni de arme și muniti de alle Carlistiloru; d'în partea polit. de a gendarmeriei fr. inea se effectua assemene multe confiscatiuni, între care 2000 kilogr. (4000 cant.) plumb 650,000 patrone și 650,000 capsule (De acestea numai acum se vorbesc după ce se facira imputatiuni guvernulu fr. — Red.)

Carlovetiu, 1 Aug. Resultatu noiei alegeri este: D'între 64 deput presenti 54 votara pentru Ivascoviciu, 7 pentru Gruciu și 2 pentru Kenghelatiu. — 7 deput. absent 2 mandate vacante 2 neinsinate. Commissariulu reg. autentică protocollulu și prorogă cōgressulu până la șosiri preinaltei resolutiunii, ce are se urma în restimpu de 10 dille.

Burs'a de Vienn'a, 21 Jul. 1874		
Metallice 5%		70.25
Imprumutulu nat. 5%		75.-
Sorti din 1860		109.85
Actiunile bancoi		971.-
Actiunile instit. de creditu		233.-
Obligatiuni rurale ung.		76.50
" " Temisiane		75.50
" " Transilvane		73.50
" " Croato-slav.		79.-
Londonu		110.75
Argintu		104.25
Galbenu		5.30
Napoleond'or		8.33

ALESSANDRU ROMANU
Propriet., edit. și red. respundiet.